

POGOSTA VPRAŠANJA

ECA/14/49

Luxembourg, 5. novembra 2014

Letno poročilo za leto 2013 – pogosta vprašanja

1. Ali je Evropsko računsko sodišče potrdilo računovodske izkaze za leto 2013?

Da. Evropsko računsko sodišče je potrdilo, da so računovodski izkazi za leto 2013 zanesljivi (izreklo je pozitivno mnenje), tako kot vsako proračunsko leto od leta 2007 naprej. Sodišče je ugotovilo, da računovodski izkazi za leto 2013 v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj EU in njene rezultate za to leto.

Poleg mnenja o računovodskih izkazih mora Sodišče na podlagi revizijskega preizkušanja dati tudi mnenje o tem, ali so bila z izkazi povezana plačila izvršena v skladu s pravili EU. **Leta 2013 je ocenjena stopnja napake za te transakcije znašala 4,7 % in je bila ponovno previsoka, da bi Sodišče lahko izreklo pozitivno mnenje o pravilnosti odhodkov.**

2. Ali se finančno poslovanje EU izboljšuje?

Ocenjena stopnja napake se v zadnjih letih ni veliko spreminjala, ves čas pa je bila nad 2-odstotnim pragom pomembnosti¹. Razmere se med področji politike razlikujejo, sprejemljive pa so samo pri administrativni porabi EU ([glej diagram](#)).

Sodišče je večkrat priporočilo izboljšanje kontrolnih sistemov na ravni držav članic in ravni EU ter nadaljnjo poenostavitev pravil za izboljšanje kakovosti porabe in zmanjšanje stopnje napake.

3. Kaj torej pomeni 4,7-odstotna ocenjena stopnja napake?

4,7 % je ocenjeni znesek sredstev, ki ne bi smela biti izplačana iz proračuna EU, ker niso bila porabljen v skladu s pravili EU in torej niso skladna z namenom, ki sta ga Svet in Parlament določila

ECA Press

Damijan Fišer – tiskovni predstavnik

12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 LUXEMBOURG

Telefon: (+352) 4398 45410 Prenosni telefon: (+352) 621 55 22 24

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA YouTube: EUAuditorsECA eca.europa.eu

z ustrežno zakonodajo EU.

Med značilne napake spadajo **plačila neupravičenim upravičencem ali za neupravičene projekte ali za naročila storitev, blaga ali investicij, ki niso temeljila na ustrezni uporabi pravil za javno naročanje** ([glej diagram](#)).

4. Proračun EU za leto 2013 je skupaj znašal 148,5 milijarde EUR, stopnja napake pa 4,7 %. Ali to pomeni, da je bilo skoraj 7 milijard EUR sredstev EU zapravljenih?

V preteklosti so nekateri komentatorji pomnožili celotni proračun EU s stopnjo napake in dobili skupni znesek zapravljenega denarja. **To je poenostavljen pristop, ki je lahko zavajajoč.** Sodišče pri svojem preizkušanju preverja, ali so bila sredstva EU namensko porabljenega, ali so bili zaračunani stroški pravilno izračunani in ali so bili izpolnjeni pogoji za upravičenost.

Nekatere napake se nanašajo na sredstva, ki niso izpolnjevala pogojev za upravičenost, kot na primer podpora, ki jo je za raziskave prejelo podjetje, uvrščeno med mala ali srednje velika podjetja, čeprav je bilo v celoti v lasti velikega podjetja. Nekatero napako so nastale zaradi kršitve pravil javnega naročanja, kot je neposredna dodelitev dodatnega naročila za gradnjo na letališču istemu podjetju, ki izvaja prvotno naročilo, ne da bi drugi morebitni ponudniki imeli možnost predložiti ponudbe po najboljši možni ceni.

Sredstva EU so v teh primerih morda imela nekaj pozitivnega učinka in so prinesla delno korist, čeprav pogoji za njihovo porabo niso bili v celoti upoštevani. Po drugi strani pa zakoniti in pravilni odhodki včasih lahko pomenijo zapravljanje, kot na primer gradnja avtoceste ne glede na prometne potrebe.

5. Kako prihaja do napak?

Do napak prihaja, kadar upravičenci pri zahtevkih za financiranje EU ne spoštujejo pravil.

Upravičenci morajo spoštovati ustrezna pravila EU in v nekaterih primerih nacionalna pravila, da so upravičeni do sredstev EU. Namen teh pravil je poskusiti zagotoviti, da se sredstva porabijo v skladu z namenom, ki sta ga določila Svet in Parlament.

Do napak prihaja, kadar se ta pravila kršijo. Na primer, ko nosilci projektov ne spoštujejo pravil javnega naročanja, ko raziskovalni centri vlagajo zahteve za stroške, ki niso povezani s projekti, financiranimi s sredstvi EU, ali ko kmetje ne spoštujejo svojih okoljskih zavez. V letnem poročilu za leto 2013 so primeri napak, odkritih med revizijskim preizkušanjem.

6. Če ocenjena stopnja napake za plačila za leto 2013 znaša 4,7 %, ali to pomeni, da je bilo 95,3 % proračuna EU porabljenega skladno s pravili?

Ne. Mnenje Sodišča o porabi EU temelji na obsežnem vzorcu, ki zajema vsa področja porabe. Transakcije v vzorcu se podrobno revidirajo, odkrite napake pa se količinsko opredelijo in uporabijo za izračun ocenjene stopnje napake.

Vendar pa je veliko napak, ki jih Sodišče količinsko ne opredeli. Te vključujejo manj resne kršitve pravil javnega naročanja, neupoštevanje pravil o objavi ali nepravilen prenos direktiv EU v nacionalno zakonodajo. Te napake niso vključene v stopnjo napake, ki jo je ocenilo Sodišče.

7. Ali odkrite napake pomenijo goljufije?

V veliki večini primerov ne. Goljufija je premišljena prevara zaradi pridobivanja koristi. Čeprav je med običajnimi revizijskimi postopki včasih težko ugotoviti, v katerih primerih so bila dejanja strojena namerno zaradi goljufije, Sodišče pri revizijskem preizkušanju vsako leto odkrije nekaj primerov domnevnih goljufij. O vseh primerih poroča Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF), ki uvede preiskave in po potrebi ukrepa v sodelovanju z organi države članice.

8. Ali so za to krive države članice ali Evropska komisija?

Krivi so v bistvu tisti, ki vlagajo nepravilne zahtevke za financiranje. Toda kontrolni sistemi na ravni držav članic in ravni EU bi morali preprečiti, da se takšni zahtevki sploh obravnavajo, če pa se, bi jih morali odkriti in popraviti. Revizija, ki jo je opravilo Sodišče, je pokazala, da so ti kontrolni sistemi na splošno samo delno uspešni. Zato prihaja do napak pri plačilih.

Sodišče ocenjuje, da stopnja napake za odhodke, ki jih skupno upravljajo Komisija in države članice, znaša 5,2 %, za ostale operativne odhodke, ki jih neposredno upravlja Komisija, pa 3,7 %. Na ravni držav članic in Komisije so bili ugotovljeni številni primeri slabosti v upravljavskih in kontrolnih sistemih.

Za področja deljenega upravljanja, kot sta poraba za kmetijstvo in kohezijo, je namenjenih 80 % proračuna EU. Kontrolne sisteme bi bilo mogoče uporabljati uspešneje in tako zmanjšati stopnjo napake. Sodišče je ugotovilo, da so imeli organi v državah članicah za velik del odkritih napak na voljo dovolj podatkov, da bi lahko mnogo napak odkrili in popravili, preden so zahtevali povračilo od Komisije. To bi lahko bistveno zmanjšalo stopnjo napake, ki bi se na primer na področju porabe za razvoj podeželja, okolje, ribištvo in zdravje znižala s 6,7 % na 2,0 %.

9. Komisija lahko od držav članic zahteva, da vrnejo napačno porabljen sredstva. Kako to vpliva na stopnjo napake?

Finančni popravki in izterjave se upoštevajo pri stopnji napake, ki jo oceni Sodišče, če se zaradi njih izterjajo napačna plačila, izvršena med letom. To se zgodi, če so bili nepravilni odhodki ugotovljeni in izključeni iz izjave, ki jo je neka država članica poslala Komisiji, in/ali če so ti odhodki privedli do izterjav od upravičencev med letom. Vendar so ti pogoji samo včasih izpolnjeni.

Popravni ukrepi in izterjave, ki so jih izvedli organi v državah članicah in Komisija, so leta 2013 pozitivno vplivali na ocenjeno stopnjo napake. Brez teh ukrepov bi skupna ocenjena stopnja napake namesto 4,7 % znašala 6,3 %.

V obdobju porabe 2007–2013 so se države članice le delno spodbujale k pravilnim zahtevkom, saj je bilo napačne zahtevke mogoče preprosto umakniti in nadomestiti z novimi, kar v večini primerov ni privedlo do izgube sredstev iz proračuna EU. Pravila, ki urejajo kohezijsko politiko v novem obdobju 2014–2020, zmanjšujejo možnosti za tovrstno ravnanje. Ta sprememba bi morala vplivati na prihodnjo porabo.

10. Kaj pomeni „osredotočanje na rezultate“?

Odgovorni za finančno poslovanje v EU in državah članicah se ne bi smeli osredotočati samo na to, ali so bili projekti in dejavnosti, financirani s sredstvi EU, zaključeni v skladu s pravili, ampak bi morali nameniti več pozornosti rezultatom, ki jih dosegajo. Sredstva bi morali na primer porabiti za letališča in ceste, ki jih bodo ljudje dejansko uporabljali, prav tako pa bi bilo treba financirati tiste zelene projekte, ki resnično koristijo okolju.

GRADIVO ZA MEDIJE, povezano z letnim poročilom za leto 2013, je na voljo v 23 jezikih EU na spletni strani www.eca.europa.eu.

¹ Stopnja napake pod pragom pomembnosti nima pomembnega vpliva.